

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto redplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

v Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnine in oznanila (inserate) vnaprejema upravnistvo in ekspeditelj v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 275.

V Ljubljani, v petek 29. novembra 1895.

Letnik XXIII.

Vabilo na naročbo.

S 1. decembrom pričenja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gld. | Četrt leta 3 gld.

Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto 15 gld. | Četrt leta 4 gl. — kr.

Pol leta 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravnistvo „Slovenca“.

Po deželnozborskih volitvah.

Z volitvami v kranjskem veleposestvu, ki so se vršile včeraj in je bilo izvoljenih 10 nemško-liberalnih poslancev — slovenski veleposestniki se volitve niso vdeležili — so završene letošnje volitve za deželni zbor kranjski.

Izid volitev je ta, da je poleg virilista knezoškofa sedaj v deželnem zboru 16 poslancev katoliško-narodne, 9 narodno-napredne in 11 nemško-liberalne stranke. Katoliško-narodna stranka je pridobila v kmetskih občinah 5 mandatov, a v mestni skupini izgubila jednega v Idriji, stopi toraj za štiri poslance močnejša v deželni zbor in narodno-napredna stranka za ravno toliko slabejša. Nemški liberalci so ohranili število svojih zastopnikov in sicer 10 v veleposestvu in jednega v mestni skupini kočevsko-ribniški.

Kakor dandanes povsod, bile so tudi pri nas

volitve zelo živahne. Stranke so se neumorno trudile, da pripomorejo svojim somišljenikom do zmage.

Katoliško-narodna stranka sme biti splošno z izidom volitev zadovoljna. Zmagala je, na kar je upala, v vseh kmečkih občinah, v mestni skupini se je nadejala pridobiti mesti Loko in Kranj ter ohraniti Idrijo. Vlasti žal nam je, da pogrša naša stranka v deželnem zboru izredno delavnega in nardarjenega dr. Šušteršiča, ki je v volilnem odboru za ugoden vspeh volitev požrtovalno in nesebično največ deloval ter si s tem pridobil novih zaslug za dobro stvar, za kar so mu naši somišljeniki gotovo iz srca hvaležni in zato najodločnejše obsojajo neosnovane in lažnjive napade na neomadeževani značaj dr. Šušteršiča, ki je bil mej deželno-zborskimi volitvami izpostavljen najbolj strupenozlobnim puščicam naših nasprotnikov in sicer samo zato, ker so na vsak način hoteli zabraniti njegovo izvolitev.

Zmago „Narodovcev“ v mestni skupini si lahko razlagamo, ker so se vsi vplivni faktorji združili proti našim kandidatom, zato da „klerikaleci“ ne bi dobili večine v deželnem zboru.

Razmere v deželnem zboru so sedaj take, da nima nebena stranka za-se večine in da bodo zopet nemški posanci imeli jeziček na tehtnici, ki bodo odločevali, na katero stran se bo nagibala večina. — Naši nasprotniki so se silno bali „klerikalne“ večine. Grozili so že, da ne bodo v tem slučaju nič sodelovali pri deželnem gospodarstvu ter vse delo in odgovornost prepustili naši stranki. Iz tega je razvidno, da nasprotnikom ni toliko na dobrem gospodarstvu, kolikor na njih osebah.

Naše stranke zastopniki bodo krepko sodelovali pri deželnem gospodarstvu ter bodo imeli vsikdar pred očmi blagor dežele in posebe svojih volilcev, katere zastopajo. Ako vspehi njih delovanja ne bodo taki, kakor bi bili mogoči, ako bi naša stranka

imela večino, tega ne bomo mi krivi, ampak oni volilci, ki so odločili sedanje razmerje mej strankami v našem deželnem zboru.

Hrvatje in Mažari.

S Hrvatskega.

Odigrala se je tragedija v našem glavnem mestu. Dijaki niso samo posvarjeni, nego prav ostro kaznovani — zavoljo izpaljene mažarske zastave. Koliki razloček med obsodbo, ki je zadela Mažare, ko so pogrđili cesarsko zastavo! „Ja, Bauer, das ist was anderes!“

Morebiti je s tem dokazano, da ima mažarska zastava pravico na hrvatskih tleh? Da te pravice nima, dokazal je v nekem mesečniku nek Mažar sam, ki sicer obžaluje, da je tako, ali vendar resnico, pravi, da treba pripoznati. Dokazano je samo, da bi Mažari radi dobili to pravico, s silo in krivico, dokazano je, da ideja mažarske države ni še na Hrvatskem uničila ideje hrvatske države. Ljute sovražnike svete cerkve in našega naroda to hudo peče, da jim noče iti vse tako gladko iz-pod rok, grize jih, ko vidijo mej demonstranti celó sinove očetov, ki so v višjih ali nižjih državnih službah.

Z zanimanjem in sočutjem z dijaki je spremljevalo občinstvo sodnijsko obravnavo. Izvrstno in složno so se mladeniči držali in zagovarjali, trdeč, da z izpaljenjem mažarske zastave nikakor niso hoteli dražiti in žaliti druge narodnosti, nego samo pokazati, da ista zastava nima pravice na hrvatskih tleh. Vneto so se za uboge mladeniče potegovali njih zagovorniki, ali kakor da bi se sodnik bal te obrambe, sezal je vedno v besedo, braneč govoriti: „Ne dam govoriti — Uzimljem rieč.“

Obsodba ni pa iznenadila sočutnega občinstva. Saj se je vedelo, da morajo biti žrtve obsojene. Nikdo se ne bode temu čudil, kdor pozna žalostni po-

LISTEK

V božični noči.

(Igrokaz v treh dejanjih. Prevel Jos. Vole.)

Osebe:

Zrnek, krčmar. — France, Janko, njegova sinova. — Brinšek, Kocjan, Benko, Kos, sosedje in gostje Zrnčevi. Robert, Makso, Ruslan, mornarji. — Joža, hlapec pri Zrneu. Ponočni čuvaj. — Dva potepuha.

Prvo dejanje.

(Krčma ob morskem obrežju.)

I. prizor.

Zrnek, Janko, France in gostje.

Zrnek (prižiga pri jaslicah svečice.)

Janko: Oče, tukaj-le nekaj svečic še niste prižgali.

Zrnek: Saj pravim — nò, ne vidim več dobro, pa je! Prav, Janko, da si me opomnil. Precej jih prižgem, da mi mili Jezušček ne zameri.

France: Tedaj nocoj je rojstna noč ljubega Jezuščka?

Zrnek: Dà, nocojšnjo noč se je rodil obljubljeni Odrešenik. Odtlej je poteklo že tisoč osemsto in še več let.

Brinšek: Dà, lepa dōba je dōba božičnih praznikov. Koliko veselja daje otrokom, koliko ljubih spominov obnavlja v dušah nam starim. Navzlic temu, da mi je že glava osivela vsled nekatere bridkosti in neprespane noči in so se mi pleča vpognila pod težo let — vender ne morem pozabiti prelepih otroških dnij, ko sem ves srečen in nedolžen skakljal okoli jaslic. O blaženi hipi! Kako me je razveseljeval pogled na toliko lučic, pogled na pastirce in ljubo božje Detice! Še zdaj — malo manjka — da ne grem skakat z vama, nedolžna otroka, kljub temu, da jih imam na hrbtu že čez šestdeset.

Kos: Ej, glejte, glejte staro korenino, kakó mu žaré lica! Nič ti ni vrjeti — še otroka bi pregnal od jaslic. Dečka, le pazita —! Nò, nò, nikari zameriti — to je le šala. Spoštujem tudi jaz vašo mladeniško navdušenost, boter Brinšek. Srečen človek, kdor se more s šestdesetimi leti ob jaslicah radovati kot otrok. Tega je zmožno le sroč, ki je čisto pred Bogom in pred ljudmi.

Brinšek: Dà, čisto pred Bogom in pred ljudmi je bilo — upam — moje srcé vedno in táko mora tudi ostati dotlej, da zatisnem oči za vedno.

Kocjan: Pustite to, sosed Brinšek, pustite! Nocoj še ne bode tako kmalu zatisnili očij —

gremo še k polnočnicam. (Drugim:) Vi greste se veda tudi?

Kos in Brinšek: Kajpak, kajpak, da gremo.

Kocjan: Nò, oče Zrnek, pa nam dajte še poprej merico vina, da si segrejemo želodce; nocoj nam bo izvestno še mraz.

Kos: Hembrano jo mōde zunaj (sede z drugimi za mizo.)

Zrnek (prinese vina): Tukaj je, ta vam bo ogrel želodce; starina je, da je malo taci. — Nò, dečka, zdaj si pa le oglejta dobro jaslice, ko gori pred njimi toliko lučic.

Janko: Lansko leto so jih nama še mama razkazovali.

Zrnek: Dà, ljubo dete, to je bilo vlani; a letos že počiva pod snegom dobra zvesta mati (otare si solzó). O, saj jo pa tudi pogrešamo, da ničesar takó. Zapuščeno in prazno se mi zdi vse, kamor stopim. O, če je človek privajen živeti celih petindvajset let ob strani pridne, zveste ženske, ki ljubeče deli z možem bolesti in radosti, ki ž njim trpi in skrbi in se ž njim postara — z vsemi bogastvi svetá se taka izguba ne nadomesti. Pa Bog je hotel tako, kaj hočemo? Vsaj bomo šli vsi po tej poti, po kateri je šla ona.

France: Ne žalujte, oče!

Brinšek: Čemu toliko žalovati, oče Zrnek.

5 45 M. M. Remu

očaj po Hrvatskem, kdor le nekoliko pomisli, kako so se v zadnjem desetletju iz trte izvila neka preiskovanja in izrekle čudne obsodbe. Treba je bilo odstraniti nekaj opozicijonalcev, hotelo se je po sili najti vzroka, da ne bi n. pr. pokojni Rački mogel biti več predsednik akademije.

Tak drastičen ali nevaren zistem zdi se da hočejo posnemati zdaj v Beču, kjer bi tako radi Lueger-ju naprtili tožbo zavoljo žaljenja časti, no, sebi na čast gotovo ne. Zdi se, da je naš ban postal vzgled Badeniju. Ali simpatije nima na zemlji — obožujejo ga le njegovi klečeplazi. Tako imenovana narodna stranka v saboru je sicer v večini, ta mu ploska, ali ako so jih pravični in pošteni izbori tje-kaj spravili, to je drugo vprašanje. Tam v saboru glasuje se le po komandi — kaj — ali naj se sme sumiti, da se tudi sodi po — komandi?

Kako je mažarska zastava na Hrvaškem Mažarom pri srečanju tudi še poznej pokazali. Znano je, da je bil pred malo časom vstališčen v Senju novoimenovani biskup dr. Ant. Maurovič. Narod je tako željno pričakoval — in presrečno sprejel svojega dobrosrčnega pastirja. — Odpeljal se je 8. t. m. iz Zagreba. Spremljal ga je Kršnjavi sam z enim vlad. svetovalcem in tajnikom. Mislilo bi se, da so tudi senjskemu biskupu naročili poseben vlak — kakor so ga pripravili nadškofu zagrebškemu, ali tega ni bilo, naučili so se morebiti takrat, kako in kdaj znajo Mažari vlak zaračunati. Kedo bi morebiti tudi mislil, da so bila po kolodvorih vesela znamenja in ozaljšana s kako zastavo. Ne, le narod je veselo pritekel pozdravljat svojega pastirja.

Čuje se, da so želeli v Ogulinu olepšati postajo, a dovolilo se jim je pod pogojem, da se izobesi mažarska zastava; a raje nego to je narod pustil postajiška poslopja, ta znamenja mažarske uzurpacije — na miru — in pokazal na drugi način svojo radost pa tudi svoje nezadovoljnost.

Pa ker smo že pri tem popotovanju, naj bo še nekaj opomnjeno — kar je tudi mažarsko maslo. Vsakdo je mislil, da presv. g. biskup odpotuje iz Zagreba v Reko in od tod potem v Senj. Res, do zadnjega se je to mislilo in duhovna oblast v Reki bila je po dogovoru že vsa pripravljena na sprejem. Pa glej — zadnja dva dni se vse spremeni in od loči, da presv. biskup izstopi na bakarski staciji, da drugi dan iz Bakra odpotuje v Senj. Na instalacijo pa ni došel iz Reke noben zastopnik od nikoje oblasti. (Znak časa?!) Gotovo so se bali v Reki kakega hrvaškega govora, kake hrvaške zastave in sploh kakega znamenja, da Reka ni še na Ogerskem in da spada pod starodavno sejsko-modruško biskupijo, kjer je še celo cerkveni jezik staroslovenski — v katerem je tudi novi biskup pel svojo prvo pontifikalno mašo. Se ve da presv. biskup ni mogel priti blagoslovit takega početja, pa so tudi neki pokazali, da jim ni všeč, ako dojde — in tako je spaseena mažarska zastava — mažarska ideja, a za koliko časa? Zeleti bi bilo, da se že zberó pogubonosni oblaki nad oholimi mažarskimi glavami.

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. novembra.

Za prithodnje dunajske občinske volitve se je osnoval včeraj izvrševalni odbor liberalne stranke. Načelnikom je bil odbran dr. Vogler, njegovim namestnikom Winker, zapisnikarjem pa Schwarz in dr. Seibler. Imenovani odbor se bode pozneje še pomnožil za nekaj članov iz raznih okrajev in se bode potem osnoval zborovalni, finančni in tiskovni pododbor. Glavna naloga tega odbora bode seveda v tem, da bode na vse kriplje delal na to, da nalove kolikor največ mogoče volilcev, ki bodo šli žnjimi čez drn in strn. Konečno je prebral načelnik dopis, katerega so doposlane napredno-liberalne Dunajčanke in v katerem se izraža želja, naj bi se vedno bolj utrdila vez mej liberalnimi somišljeniki vseh okrajev v blagor in rešitev po mračnjakih stiskanega dunajskega prebivalstva.

Še jedenkrat zagrebška zastavna afera. Po dovršeni obsodbi hrvaških vseučiliščnikov se je vršila predvčeranjim sodnijska obravnava proti onim mažarskim rogoviležem, ki so napadli in težko ranili sinova poslanca Franka. Vkljub jasnim dokazom so zatoženci tajili, da bi bili poznali ta dva vseučiliščnika, le to so priznali, da so se res vdeležili pretepa. Na podlagi te izjave jih je sodišče oprostilo vsake kazni. Pri tem se je znova pokazalo, da smejo Mažari počenjati, karkoli se jim zljubi, Hrvati se pa kmalu niti ganiti ne bodo smeli na lastnih tleh. Državno pravdnistvo je sicer uložilo ugovor proti razsodbi, vendar ni pričakovati, da bi se ta zadeva ugodno rešila za Hrvate.

Prestolni govor v srbski skupščini. Predvčeranjim se je otvorila s kraljevim prestolnim govorom srbska skupščina. Kakor smo že nedavno omenili, omenjal je kralj Aleksander v svojem govoru ugodnih razmer z zunanjimi državami in na domači zemlji. Z radostjo pozdravlja dalje željo nekaterih držav, naj bi se vrnil vzgleden mir na balkanski polotok. Tega dela se hoče srbska vlada poprijeti z vso resnostjo in s tem svetu pokazati, da je Srbija krepka podpora miru in reda na vzhodu. Prijateljske razmere s sosednim turškim cesarstvom so porok, da se bode posrečilo to podjetje. Z ozirom na domače razmere je povdarjal kralj, da čaka vlado in zbornico mnogo važnega opravila. Vrediti je potreba ne posebno ugodne finančne razmere, preosnovati in spopolniti vojne naprave ter kolikor možno ugodno rešiti razna gospodarska vprašanja. Vkljub vsem omenjenim težavnim nalogam upa kralj, da bode zbornica v svoji vsestranski patrijotični skrbi lahko premagala mogočestvilne ovire, ki se jej bodo stavile v tem oziru. Jedna najvažnejših točk, katerih se je kralj dotikal v tem govoru, je ustavno vprašanje. Kralj pravi, da je že zdavna uvidel potrebo popolne preosnove sedanje ustave in da sedaj želi, da bi se ta izvedla vsestransko ugodno. V pojasnilo zadnje točke omenimo, da mora zbornica omenjeni predlog vsprejeti z dvetretjinsko večino in sicer v dveh zaporednih zasedanjih. Potem se sme

še sklicati velika skupščina, ki šteje štirikrat toliko članov, kakor navčna, in ki ima pravico pregledati obstoječo ustavo. Sedanja skupščina šteje 240 poslancev, in sicer 80 izvoljenih in 60 imenovanih. Velika skupščina bode potem takem štela 960 poslancev skupno.

V italijanski zbornici je bil v torek zopet velik krik. Pri zadnjih volitvah je bil izvoljen svetnik Gui, katerega je Crispi moralno podpiral, prefekti pa pobijali, ker se je za a mandat potegoval tudi načelnik Crispijeve pisarne, Pinelli. Znani žid Barzilai je porabil priliko ter torek v zbornici rekel, da je Pinelli ponudil Guju večjo svoto denarja iz državne blagajnice, ako se dpove kandidaturi. Gui je potrdil to izjavo in še ostavil, da so mu ponujali tudi druge stvari. Med republikanci je nastal grozen krik. Crispi konečno navetuje, naj poseben odsek preiskuje te izpovedbe. Dalje so radikalci stavili več interpelacij o vnanji politiki. Imbriani je zahteval, da Italija ne sme podpisati onih držav, ki hočejo raztrgati Turčijo. Vnanji ministar Blanc je nevoljno odgovoril, da Italija nikomur ne hlapčuje, kakor sebi. Da bi predsednik prepečil krik in prepir, pretrga sejo.

Turčija. Razna poročila zatrjujejo, da se Turčija na tihem pripravlja za vse slučaje. Mogoče je namreč, da bode Turčija primorana braniti svoje ozemlje. Tako se je bati vstaje na otoku Kreti. Grška opozicijska glasila zahtevajo, naj kralj Jurij odpokliče grškega poslanika iz Carigrada ter stopi na čelo grškemu gibanju. Turški governor na Kreti je pred tedni zahteval od turške vlade, naj dobi 120.000 funtov sterlingov posojila, da izvrši najpotrebnejše upravne reforme na Kreti. Prejšnji vezir Said je pritrdil temu nasvetu, a njegov naslednik Kimail ga je odklonil, valed tega je velika nevolja med grškim prebivalstvom. Ako na Kreti nastanejo nemiri, potem je povsod po Turčiji ogenj v strehi. Nekateri nemški listi priporočajo shod evropskih državnikov, da bi za nekaj let potlačili nevarnost, ki jo zopet provzroča vzhodno vprašanje. Dvomimo, da bi evropski zdravniki še dolgo ohranili življenje guilemu truplu Turčije.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 29. novembra.

(† Župni upravitelj Jan. Vakselj v Leskovcu.) Brzjavno se nam je danes sporočilo iz Skofje Loke, da je sinoči umrl župni upravitelj v Leskovcu gosp. Janez Vakselj. Pogreb je v soboto. — Pokojnik je bil rojen dne 8. okt. 1852 l. in posvečen l. 1879. — Blagi pokojnik naj počiva v miru!

(Iz Zavraca.) 27. novembra. Na dan 26. t. m. bi imela biti že v drugič volitev odbornikov v dolski župniji, idrijskem sodnijskem okraju. Volilni možje, nekateri okoli tri ure daleč prišedši, so si lahko mislili, da bode konec volilnih potov. Reveži obračajo, toda žicina iskra dotičnega oblastva, katero je bilo naprošeno poslati svojega zastopnika, prinese ukaz, volitev odložiti. Turški duhan! Dve uri pred začetkom napovedane volitve zapove telegram odložitve. Za to ima oblastvo gotovo pravico, toda dolžnost njegova je bila, ljudem vsaj jeden dan prej povedati, nikakor pa ne zadnje trenutke pred volitvijo. Kdo povrne ljudem trud in troške? Ako je nastal zadržek zadnje ure pred volitvijo, naj bi bilo oblastvo županu naznanilo, da se sme volitev vršiti. Nova volitev, nova pot, novi troški! Ubogi trpin, ki se bori za svoje pravice, da bi le vztrajali! Tako ravnanje kaže čudne pojme o človekoljubnosti. Vsaka volitev se navadno vrši tu na skrajni meji župnije, pa ne v županovi hiši, vsaj zdaj ne. Na to mejo morajo nekateri po tri ure daleč hoditi, drugi par korakov. Zeleti je, da se vršé volitve prihodnjič v sredi župnije. Kar je jednemu prav, naj bode tudi drugemu! Dober namen je to pisanje narekoval. — Kdaj bode neki logsko oblastvo volitve razpisalo?

Jeden v imenu več volilcev.

(Prizor groznega hudodelstva) je bil v Trojanah v noči od 27. do 28. novembra. Okolo 11. ure po noči pritepe se v hišo Urankarjevega Ceneta ptuj lopov ter napade gospodarja, ki je ležal v postelji s svojo ženo, z bodalom, mu ga porine naravnost v srce, da je bil v malo minutah mrtev. Žena prime lopova in začne klicati na pomoč, lopov zbeži, žena vstane iz postelje, gre klicat družino, med tem pa se lopov vrne, vrže ženo na tla, ji poklekne na prsi ter maha z bodalom po njej, ker se je branila, naredi ji na čelu dolgo rano, iztakne ji eno oko, tudi eno roko ji vso razmesari. Ko lopov sliši

Tebi pač ni treba tožiti; ali ti ni dal ljubi Bog vsega v obilici, kar želiš? In, da ne samevaš na stare dni, dal ti je Bog dva pridna sina, ki jih z veseljem lahko objameš. Bog ti zameri, če boš preveč žaloval.

Zrnc: O saj ne godrnjam zoper božje vsemodre naredbe. Zahvaljam Boga vsaki dan za njegove dobrote. Le nekaj mi teži in greni srce.

Brinšek: In to je? Béži, beži, vedno si bil poštenjak.

Zrnc: To je res. Toda izguba prvega mojega otroka — ta mi teži srce.

Brinšek: Ne razumem te. Kako meniš? O tem še nisem čul.

Zrnc: Tega tudi ne moreš vedeti, ker tedaj še nisi bil v naši vási. Takoj ti povem. Idita spavat dečka, idita. Jože pelji ju spat.

Joža (odpelje dečka v stransko sobo.)

Zrnc (sede k mizi in jame pripovedovati, drugi pazno poslušajo): Dvajset let je že od tedaj, ko me je osrečila moja žena s prvim otrokom. Bil je deček. Pravim vam, možje, in še rečem: ta deček je bil ponos mojega življenja! Vedno je bil pri meni; pod mojim nadzorstvom je dorašal do petega leta. Tedaj sem imel nekaj opraviti v mestu, nekaj ur odtod. Deček je hotel iti z menoj in navzlic svarenju skrbne matere in kljub mojemu obetanju se ni utolažil. Silil je le in silil. Nisem

hotel otroka žaliti, zato sem ga vzel s seboj. Komaj sva hodila dve uri, ko prideva v samotni gozd, po katerem se je vila cesta. Pogovarjaje in smeja se sva šla počasi svojo pot, kar — stopi pred naji šest mož in predno sem se zavedel, odkodi so prišli, ležal sem na tleh, vzeli so mi denar, suvali so me z nogami tako dolgo, da sem izgubil zavest. Ko sem se zopet zavedel in vstal, bil je moj prvi pogled po otroku. Ni ga bilo; klical sem na vse strani, letel gori, letel doli, na vse strani, zastonj! — Izguba obile krvi me je docela oslabila; moral sem se vrniti.

Brinšek: Ubogi mož!

Zrnc: Domov prišedši — mislite si lahko, prijatelji — kako težko sem razodel ženi žalostno resnico. In potem — koliko očitanja sem moral preslišati. Poslal sem pösle na vse strani; vsem sodnijam javil izgubo svojega otroka in svojo nesrečo; upal sem eno, dve, tri leta — zastonj! Pred nekaj leti ste mi umrli tudi dve hčerki, ostala sta mi le dva dečka. Ali moj prvorojenec še živi — to vé Bog. O moj Bog, le z jednim poročilom me osreči, le jeden glas mi o njem kdo prinesi! Le jeden glas: ali živi, ali je mrtev! Le jedno poročilo, četudi le v sanjah! (Zunaj ropot). Kdo pa ropotá?

Brinšek: In še nocoj, na sveti večer!

(Dalje slédi.)

da na klicanje žene hite ljudje na pomoč, zbeži skozi vrata na cesto, dalje pa se ne ve kam. Žena je bila previdena s sv. zakramenti in morda okreva, ako ni v prsih preveč pretresena, ker je lopov kar skakal po njej. Vsa stvar se je takoj naznanila bližnjim orožniškim postajam in ob enem c. kr. okrajnema sodišču na Brdu. Kakor vse kaže, je imel lopov namen poiskati si denarja; čudno pa je vendar, da je napadel hišo, ki nikakor ne slovi zaradi bogastva. Sodnijska preiskava bo kaj bolj natančnega spravila na dan.

(Izpred porotnega sodišča.) V sredo je bila pri tukajšnjem deželnem sodišču obravnavana proti Jožefu Florjančiču, 40letnemu mizarju s Skofelce, 21letni delavki Mariji Jereb s Skofelce in 19letni delavki Mariji Florjančič. Jože Florjančič je lani ukradel posestniku Valent. Cunderu v Rudniku štiri vložne knjižice kranjske kranilnice, glaseče se na 3100 gld. in 200 gld. gotovine. Jedna knjižica je bila vinkulovana, Marija Florjančič je ponaredila podpis okradene Marije Cunder in dobrunjskega župana, Marija Jereb pa je to knjižico izročila nekemu postreščeku, da v hranilnici vzdigne 50 gld. V hranilnici pa so spoznali goljufijo. Jože Florjančič je bil obsojen na 7 let težke ječe, poostrene s postom, Marija Florjančič in Jereb pa sta bili oproščeni.

(Pazite na ponarejene krone!) Zvedeli smo, da kroži po Ljubljani mnogo ponarejenih kron, ki so tako dobro napravljene, da jih je težko ločiti od pravih, ter da jih je le spoznati, ker nimajo nobene cvenke. Ljudje naj torej pazijo, da ne bodo opeharjeni s takimi ponarejenimi kronami.

(Iz Srednje vasi v Bohinji.) Tukajšnja Raiffeisenova hranilnica in posojilnica, prvi sad shoda, ki ga je kat.-politično društvo za Radoljski okraj priredilo letos sv. Blaža dan na Bledu, ponaša se kaj vrlo. Sedaj po 6mesečnem obstanku šteje 72 članov, ter 109 vlog z zneskom 16.881 gld. 20 kr. Posodilo se je 54 strankam največ na poroštvo svoto 17.080 gld. — Med tem časom vzdignilo se je 6 vlog s 785 gld. ter je vrnilo 5. dolžnikom 2424 gld. 95 kr. Vsi dohodki znašajo 19.511 gold. 76 kr., svota izdatkov pa 18615 gold. 47 kr. Načelnistvo šteje si v dolžnost pri tej priliki blagorodnemu g. dr. Iv. Sušteršič-u, ki je ob ustanovitvi hranilnice s svetom in dejanjem rade volje pomagal, ter slav. vodstvu „Kranjske hranilnice“ za zdatno podporo v brezobrestno posojilo tem potom najiskrenejšo zahvalo izreči. J. R.

(Potres.) Iz Adlešič, 26. nov. Sinoči 25. nov. čutili smo tu malo pred 1/2 7. uro lahek potres. Smer mu je bila od severa proti jugu. To je prvi potres, ki smo ga čutili po Veliki noči.

(Pomota.) V poročilu o predavanju živinozdravnika g. Zadnikarja je čitati namestu 12 gospodarjev, 120, ki so prišli poslušat predavanje.

* * *

(Štajerske novice.) Z Nazareta se nam poroča: Zlata poroka, redka slovesnost! Tako sta obhajala dva vrla, čvrsta zakonska, Anton in Neža Döbnik v nazareški župniji. Že na večer v soboto odmeval je mogočni strelni grom po divni savinski dolini, ki je v nedeljo, t. j. 24. t. m., privabil stotine pobožnega in radovednega ljudstva na prijazni griček k Mariji Nazareški, gledat svatovsko vrsto ter videti običajne obrede ob zlati poroki. Vsi smo bili gotovo nautani srčne želje: blaga zlato-poročena naj živita mnoga leta! To je v teku petih let že četrta zlata poroka v tej župniji, katera šteje le nekaj nad 900 duš. — Zanesljivo se nam poroča, da se v kratkem času ustanovi posebno društvo slovenskih zdravnikov za Spodnji Stajer, ki bode stopilo v dotiko z enakim hrvatskim društvom. Glavni namen novega društva bode, gojiti medicinsko znanje i izobražbo ter odbijati surove napade kruhoborskih nemškutarskih zdravnikov. Da je društvo potrebno, pričajo živo napadi na vrla Slovenca dr. Praunseisa in dr. Šukljeta v Celju, ter prikrito delovanje nasprotnikov proti dr. Švabu v St. Pavlu pri Boljski. Seveda St. Pavel leži mej Zalcem in Braslovčami. Le tužno pri zadnji vlogi je, da sin narodnega profesorja ljubi bolj židovski denar, kakor svojega kolega. — Na Ljubnem nastanil se je nov zdravnik, rodom Čeh. — Misel, da bi se v savinski dolini ustanovila sirarska zadruha, katero je pretečeno leto dne 8. julija sprožil

dr. Srnec na shodu „Slovenskega društva“ v Mozirju, se zna vresničiti. Vrli braslovški živinozdravnik M. Jelovšek, ki se je na deželne troške poučeval v izdelovanju sira na Švicarskem, povrnil se je v domovino ter upa v Solčavi že prihodnje leto kmete za umno pripravo sira poučiti ter pridobiti. Marsikateri krajecar bi priromal potem v naše planine. — V Šmihelu nad Mozirjem dobili so novi srebrni kelih; krasno, umetniško delo hvali svojega mojstra; izdelal ga je ljubljanski pasar g. I. Kregar. — Na Paki pridelalo se je letos obilno dobrega vina, cena mu je sedaj od 38—45 gld. polovnjak. — Akoravno sluje Savinska dolina kot panslavistična, vendar se je ptujci ne bojé, kar nam priča mnogobrojno število turistov in letovičarjev. V trgu Mozirje bivali so letos vseučilišni profesor Teodorov iz Bolgarije, da celó generalni konzul iz Shanghai-a Jos. Haas; mnogo jih je moralo radi pomanjkanja stanovanj odpotovati. — V zavetišču turistov pri Plesniku v Logarjevi dolini štel sem 11. septembra 431 letošnjih turistov vključenih; to število pričuje, da je „Slovensko planinsko društvo“ bilo potrebno. — Tovarna za čokolado pri oo. trapistih v Rajhenburgu je dodelana. Stroj, ki privaja električno moč iz starega mlina v tovarno, meri 36 konjskih sil. Le škoda, da je zopet pri tem podjetji imel svoj „Rebah“ strastni sovražnik cerkve in naroda inženir Smreker iz Sevnice. Pa kaj hočemo, vsaj je denar internacionalen! — Še neko zanimivost javljam iz Rajhenburga: V mrtvaški knjigi namreč berem, da je umrla v Rajhenburgu na Spodnjem Štajerskem Uršula Knoblehar (90 let stara) 10. julija 1882; bila je mati slavnega misijonarja Ignacija Knobleharja. Tamkaj sta tudi dva Ignacijeva brata zakopana. Ker Slovence ter častilcem našega Knobleharja grob njegove pobožne matere po večini ni bil znan, zato sem to poročal, a ob enem dostavljam, da se bo čez nekaj let njen grob le težko zasledil, ker nima spomenika.

Telegrami.

Dunaj, 28. novembra. Budgetni odsek je rešil ostala poglavja proračuna za naučno ministerstvo. V teku debate je izjavil naučni minister baron Gautsch, da bode v prihodnjih letih sistemizovanih 120 novih učnih mest na srednjih šolah. Potrebne večje zahteve humanističnih strok zahtevajo spremembo učnega reda na realkah. Glede prevzeta deželnih zavodov v državno oskrb so se že storili potrebni koraki. Dalje je minister izjavil, da hoče pospeševati telovadbo ter jo uvesti mej obligatne predmete. Konečno namerava uvesti na vseučiliščih ljudska predavanja, ako se bodo ta obnesla na dunajskem vseučilišču. — Resolucija poslanca Bareuther-ja glede odprave slovenske nižje gimnazije v Celju in ona poslanca Mengerja glede premestitve te gimnazije na drugi kraj, sta se z vsemi proti 3 glasovom odklonili.

Dunaj, 28. novembra. Trgovinski minister baron Glanz je vsprejel danes deputacijo krošnjarjev, ki se je v imenu avstrijskih krošnjarjev zahvalila za veliko zanimanje za krošnjarstvo, katero je pokazal v svojem nastopnem govoru, ter ga prosila, naj se pri posvetovanju o novem zakonu ozira na interese krošnjarstva. Minister je deputacijo prijazno vsprejel ter obljubil gotovo pomoč.

Dunaj, 29. novembra. V včerajšnji zapni seji je izjavil pravosodni minister baron Glanz na interpelacijo posl. Trolle in tovarišev glede zaplenjenja antisemitskega volilnega oklica, da se je oklic po izjavi državnega pravdnistva zaplenil radi prestopka po § 65, odstavek a. Vsled tega se postopanje državnega pravdnistva ne sme smatrati protizakonitim. Minister dalje izjavlja, da te zadeve ne bode obširneje pojasnjeval in tudi v bodoče v enakih slučajih ne bode podajal obširnejših pojasnil.

Dunaj, 29. novembra. V proračunskem odseku je poslanec Klun pojasnjeval žalostne razmere glede šolstva v Istriji. Po-

vdarjal je potrebo, da se ustanovi v Pazinu gimnazij s hrvatskim učnim jezikom. Posebe je govoril o razmerah glede gimnazijskega posloplja v Ljubljani, ki vsled potresa celo ne zadostuje v nobenem oziru vzgojeslovnim določilom, ter zahteval, da vlada nemudoma prične z novo zgradbo, ker so sedanje razmere za dalje časa neznosne. — Proti predlogu Bareutherjevemu, naj se opusti s prihodnjim šolskim letom slovensko-nemški gimnazij v Celju, je govoril dr. Gregorčič, povdarjajoč, da se ima vršiti na srednjih šolah pouk v materinem jeziku in sicer tako, da so abiturijenti zmožni tudi nemškega jezika. Posl. Menger je bil zato, naj se nova gimnazija v Celju opusti, namestu nje naj se pa osnuje nova gimnazija v kakem slovenskem trgu. — Predloga poslanca Bareutherja in Mengerja sta bila odklonjena. — Pri točki o strokovnih in ljudskih šolah je omenil sekejski načelnik, da se bo poddržavila strokovna šola za lesno obrt v Kočevju. — Dr. Gregorčič je govoril o strokovnih šolah v Mariano, v Gorici in Rončah ter zahteval, da se že vendar jedenkrat osnuje v Gorici ljudska šola s slovenskim učnim jezikom. — Poslanec Klun je govoril o ustanovitvi strokovne šole za lončarijo na Kranjskem in za lesno obrt v Ribnici ter izrazil zahvalo vladi za državno podporo, podeljeno muzeju, ter ta zavod tudi nadalje državi priporočil v blagohotno podporo.

Dunaj, 28. novembra. Na južnoželezniški postaji Zidanimost je trčil osobni vlak ob tovorni vlak. Oba stroja in 8 voz je poškodovanih; 6 popotnikov in 1 sprevodnik so lahko ranjeni.

Nalžov, 29. novembra. Bivši minister grof Taaffe je umrl danes dopoldne ob 10. uri 15 minut.

Praga, 28. novembra. Mestni svet je sklenil v današnji seji za zdravstvene namene prevzeti šest milijonov posojila.

Belgrad, 28. novembra. Liberalni odpadniki srbske skupščine so osnovali posebni klub in so odklonili zopetni vstop v liberalno stranko.

Četinje, 28. novembra. Novoimenovani ministerski rezident vitez Kuezynski je danes v slovesni avdijenci izročil svoje poudrilo.

Carigrad, 28. novembra. (Uradno turško poročilo.) Sultan je imenoval šest sodnijskih nadzornikov za vilajete v Anatoliji. V pokrajine evropske Turčije je odposlal sultan nekaj odličnih mož, ki imajo preiskati administrativne, sodnijske in financijelne naprave.

Carigrad, 29. novembra. Včeraj in danes so se vršila v vladni palači posvetovanja glede dovolitve, da smejo velevali odposlati še drugo stacijsko ladijo skozi Dardanele. Posvetovanju je prisostvoval tudi bivši veliki vezir Said-paša. Na sultanovo povelje se je podal z zunanjim ministrom Tewfik-pašo k vsem poslanikom ter jim zatrjeval, da vlada sedaj popolen mir in da so se uvedle vse potrebne naredbe, ter jih prosil, naj odjenjajo s svojo zahtevo. Poslaniki niso v tem oziru nič določnega odgovorili, ker se nameravajo na podlagi nadaljnjih poizvedovanj skupno posvetovati. Radi ogromnih stroškov za vojaške namene vlada pomanjkanje v državni blagajni in namerava turška vlada izdati papirnati denar.

Atene, 28. novembra. Kralj je vsprejel kontreadmirala Seemanna in štab avstrijskega pomorstva. Predstavo je oskrboval baron Kozjek.

London, 28. novembra. „Times“ se iz Odeše brzojavno poroča, da se ni dovolil nobenemu vojaku v južni Rusiji dopust, temveč so vsi pripravljeni za aktivno službo.

Menjalnica bančnega zavoda

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v **kurznem listu**
zaznamovanih
menic in vrednostij

Schelhammer & Schattera

Wien,
I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

Tuji.

27. novembra.

Pri **Sionu**: Seutter, Auerberg, Revek, Ziegler, Eder, Osers z Dunaja. — Weih iz Prage. — Bergmann iz Litije. — Hauße iz Draždan. — Schmidmann iz Bregence. — Weiss iz Budimpešte. — Parman, Kottulinsky, Wallitsch in Fucha iz Gradca. — Margheri, Smola iz Novega Mesta. — Fröhlich iz Kamnika. — Eisenhut iz Bele Peči. — Gorup iz Trsta. — Rozman s Kranjske Gore. — Ehrlich iz Žabnice. — Pojalich iz Kopra. — Tomšič iz Ilir. Bistrice. — Rieger iz Trilča. — Germ iz Vinice. — Pregel iz Logatca. — Stare iz Mengša.

Pri **Maliču**: Neuer, Schwegel, Schwarz, Prohaska, Müller, Löwy, König, Klug, Michl, Bleyer, Lackner z Dunaja. — Rustja iz Košane. — Hille iz Rosenheim-a. — Schrank iz Patras-a. — Blasnig iz Domžal. — Berdajs s Save. — Greibl, Kawallar iz Paterniona.

Pri **Lloydu**: Zesler iz Gradca. — Leustek iz Lunje. — Treven iz Idrije. — Cerjak iz Cerknice. — Tratnik iz Dolenje Vasi. — Okorn iz Hrpelja. — Ditrich iz Postojne.

Pri **Južnem kolodvoru**: Beer iz Wsetni-ja.

Pri **bavarskem dvoru**: Maylender z Dunaja. — Balogh iz Pels-a. — Pavlič z Zidanega Mosta. — Škubec iz Podoprkve. — Gasser iz Gorice. — Čerov iz Kostanjevice.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje barometra v mm.	Tempera-tura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm
28	9. zvečer	736.8	—4.4	sr. zah.	mežla	
29	7. zjutraj	737.3	—2.3	sl. jvzh.	oblačno	0.0
	2. popol.	737.3	—1.0	"	"	

Srednja včerašnja temperatura —4.0°, in za 4.9 pod normalom.

Zahvala.

693 1—1

Podpisani se tem potom zahvaljujem vsem, ki so se udeležili pogreba mojega ljubljenega strica, preč. gospoda

Florjana Prelesnik-a,

župnika-zlatomašnika v Špitališu.

Posebno pa se zahvaljujem prečast. g. župniku šmartinskemu Janezu Kljunu za pogrebno opravilo in ganljivi govor; vsem sosednim prečast. gg. župnikom za blago sočutje, ki so ga v boleznih rajnega izkazovali, in drugim gg. duhovnim sosedom, ki so se vkljub slabemu vremenu pogreba udeležili in obilnem številu; dalje gospodoma darovateljema krasnih vencov, gospodom pevcem za lepo petje, in občinstvu, ki je blagega rajnega k večnemu počitku spremilo.

Ljubega rajnega strica priporočam v molitev in blag spomin.

Stranje, dne 26. novembra 1895.

Žalujoči sorodnik.

VABILO

na

izvanredni občni zbor

„Vzajemno-podpornega društva v Ljubljani, registr. zadruga z omejenim jamstvom“,

kateri bo

dne 13. decembra 1895 ob 7. uri zvečer

v spodnjih prostorih katol. rokodel. doma, Poljske ulice šte. 11.

Dnevni red:

Prememba pravil.

695 1—1

Ravnateljstvo.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

Protinski cvet

ali

cvet zoper trganje.

Steklenica 50 kr., 12 steklenic 4 gld. 50 kr.

Odlično najboljšo mazilo zoper trganje po udih, bolečine v rokah, nogah, v križu ter v živcih, otrpnele ude in kite itd.

Dobiva se pri 566 56

Ubaldu pl. Trnkóczyju
lekarnarju v Ljubljani.

Pošilja se z obratno pošto.

Lekarna Trnkóczy v Gradcu.

RAKTISCH und GUT

Prečast. duhovščini

za liturgično uporabo najbolje priporočeno

V. A. Vinding-a

v Bistrici ob Dravi na Koroškem

patentovano, na posebni način prirejeno

oglje za kadilnice

100 komadov gld. 1.80, poštni zabojček po 150, 200 in 300 komadov.

Pri naročilih blagovni naj se posluževati nemškega ali latinskega jezika. Dobi se tudi patentovani stenj za večno luč.

Priznanje. Pri Vas naročeno in prejeto oglje za kadilnice smo porabili. Vaša iznajdba je res krasna, namenu popolnoma zadoščujoča in praktična. Blagovite mi pošliti zopet zabojček s 300 komadi — Malteški redovni konvent v Pragi, III. Badgasse 4, v maju 1895. I b l, t. č. superijor. 19 52-33

Stanarinske knjižice

za stranke

z uradno potrjenimi

določbami bišnega

reda v slovenskem in

nemškem jeziku, z

razpredelbo za vpla-

čevanje stanarine, vo-

dovodne in mestne

doklade, dobé se ko-

mad po 15 kr., 10

komadov vkup l gld. v

Katol. Tiskarni

v Ljubljani.

Katoliška tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Auer-jeva luč.

50%
se prihrani
na plinu.

Auer-jeva luč.

**Najcenejša,
najlepša,
najbolj
prijetna luč.**

Auer-jeva luč.

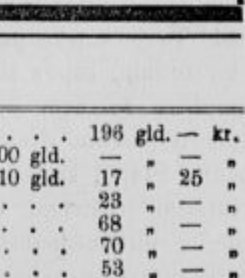
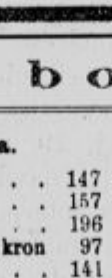
Cena svetilke 5 gld.
brez strešice in montaže.

Dobiva se v 656 15-6

plinovi tovarni.

Auer-jeva luč.

Dne 29. novembra.		
Skupni državni dolg v notah	99	70 kr.
Skupni državni dolg v srebru	99	80
Avstrijska zlata renta 4%	120	95
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	99	75
Ogerska zlata renta 4%	121	10
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	98	20
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1017	—
Kreditne delnice, 160 gld.	370	50
London vista	121	—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59	05
20 mark	11	81
20 frankov (napoleonor)	9	60
Italijanski bankovci	44	80
C. kr. cekini	5	70

Dne 28. novembra.		
4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	147	gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	157	50
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196	—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	97	50
Tisine srečke 4%, 100 gld.	141	—
Dunavske vravnave srečke 5%	129	—
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107	60
Posojilo goriškega mesta	112	—
4% kransko deželno posojilo	98	50
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98	75
Priporočne obveznice državne železnice	—	—
" južne železnice 3%	165	35
" južne železnice 5%	130	—
" dolenskih železnic 4%	99	50

Kreditne srečke, 100 gld.	193	gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	—	25
Avstrijskega rubežnega križa srečke, 10 gld.	17	—
Rudolfove srečke, 10 gld.	23	—
Salmove srečke, 40 gld.	68	—
St. Genois srečke, 40 gld.	70	—
Waldsteinove srečke, 20 gld.	53	—
Ljubljanske srečke	23	—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	165	—
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3375	—
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	474	—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	100	—
Dunajskih lokal. železnic delniška družba	—	—
Montanska družba avstr. plan.	85	50
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	164	—
Papirnih rubljev 100	130	—

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgupe pri izrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.

Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarah,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

načinjenih glavnic.